

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ

Збірник наукових праць

Випуск 3

Засновано у 2015 році

Рівне – 2016

УДК 37 : 005.591.6

I - 66

ББК 74.200

Інноватика у вихованні : зб. наук. пр. Вип. 3 / упоряд. О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова, Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 327 с.

До збірника увійшли наукові праці, здійснені у галузі теорії і методики виховання. Статті спрямовані на багатоаспектне висвітлення основних напрямів, сучасних підходів до змісту, форм і технологій виховного процесу, починаючи від дошкілля і завершуючи вищою школою.

Редакційна колегія:

Головний редактор: **Петренко Оксана Борисівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Заступники головного редактора: **Гринькова Надія Михайлівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар: **Ціпан Тетяна Степанівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету.

Члени редакційної ради:

Сухомлинська О. В., доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України, Академік-секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Бех І. Д., доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України, директор Інституту проблем виховання НАПН України;

Пустовіт Г. П., доктор педагогічних наук, професор, Учений секретар Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України;

Павелків Р. В., доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету;

Коберник О. М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лобода С. М., доктор педагогічних наук, професор, доктор габлітований, професор звичайний Вищої школи інформатики і прикладних наук (м. Лодзь, Республіка Польща).

Члени редколегії:

Безкоровайна О. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету;

Вербець В. В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, навчально-методичної роботи та гуманітарної політики Рівненського державного гуманітарного університету;

Войтович І. С., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Лісова С. В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

Литвиненко С. А., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та психотерапії Рівненського державного гуманітарного університету;

Карпенчук С. Г., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики виховання Рівненського державного гуманітарного університету;

Поніманська Т. І., кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної і корекційної), проректор з наукової роботи Рівненського державного гуманітарного університету;

Федяєва В. Л., доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету;

Шугасва Л.М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Рівненського державного гуманітарного університету;

Яшук І. П., доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії;

Бісовецька Л. А. кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії та методик початкового навчання РДГУ;

Дупак Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання РДГУ.

Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 21161-10961Р.

Упорядники: проф. **Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування: **наукова бібліотека РДГУ**

Рецензент: **Федяєва В. Л.** - доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Херсонського державного університету

Друкується за рішенням Вченої ради РДГУ (протокол №5 від 26 травня 2016 р.)

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів.

ЗМІСТ

Сухомлинська О. В. В. О. Сухомлинський про життєві (вітальні) потреби дітей: піклування і захист.....	6
Пузовіт Г. П. Педагогіна складова дозвілlesої діяльності дитини у позашкільних навчальних закладах: соціокультурні виклики.....	15
Павелків Р. В. Роль навчання і виховання у формуванні моральної свідомості особистості молодшого школяра.....	27
Петренко О. Б. Постнекласична парадигма освіти й виховання: теоретичний аналіз.....	40
Потапчук Т. В. Педагогічні умови формування у студентів позитивного ставлення до навчання на заняттях із хорового класу.....	49
Budz I. F. Prospects in gifted education development: worldwide tendencies	56
Антонець Н. Б. Мікроісторія освіти: Ровенська школа-інтернат № 1 у долі її вихованців (початок 1960-х рр.)	64
Бісовецька Л. А. Роль періодичної преси у формуванні особистості школяра	74
Бричок С. Б. Психолого-педагогічна діагностика у роботі куратора студентської групи	82
Ганжа М. В. Вплив мистецтва дизайну на виховання патріотичних почуттів молодших школярів	90
Гринькова Н. М. До проблеми формування педагогічної компетентності батьків з питань морального виховання молодших школярів в умовах позашкільного навчального закладу.....	98
Гудовсек О. А. Інноваційна технологія диференційованого навчання Світлани Логачевської.....	108
Жданович Ю. М. Теоретичні засади організації змістовного дозвілля для дітей переселенців	114
Петренко С. В. Мультимедійні презентації як інноватика у виховній діяльності	122
Семенов О. С. Психолого-педагогічні чинники та закономірності формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі.....	129
Сергеєва Н. В. Психолого-педагогічні методи дослідження ціннісно-орієнтованої активності підлітків.....	139
Сойчук Р. Л. Особливості організації проектної діяльності у процесі виховання національного самоствердження учнівської молоді	146
Стельмашук Ж. Г. Педагогічні умови ефективної взаємодії сім'ї і школи у вихованні дисциплінованості учнів	155
Трохимчук І. М. Дослідницька діяльність як засіб формування екологічної вихованості учнів	165
Ціпан Т. С. Професійна компетентність сучасного вчителя.....	174

Ярмошук О. О., Василюк В. М. Використання мнемотехніки як активного методу навчання на заняттях зі студентами спеціальності «Фізичне виховання»	182
Добрики молодих науковців	
Баліка Л. М. Бібліопедагогіка як наука про вивчення читацьких інтересів.....	190
Бірюк Д. О. Інноваційні підходи як стратегія й педагогічна умова реалізації менеджменту у вітчизняних вищих педагогічних освітніх закладах початку ХХІ століття	195
Брончук О. Л. Роль поетичного слова як засобу стимулювання творчої активності молодших школярів	208
Булавина Ю. В. Організація правового виховання учнівської молоді у загальноосвітніх навчальних закладах як педагогічна проблема	212
Гаврилюк О. С. Морально-естетичне виховання молодших школярів засобами мистецтва	220
Давидюк І. В. Основні інноваційні напрями підготовки майбутніх вчителів початкових класів до оздоровчо-спортивної роботи.....	226
Долженко С. Г. Попередження неуспішності молодших школярів як психолого-педагогічна проблема (50-80-ті роки ХХ ст.)	232
Кашуба А. А. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури до організації змагальної діяльності зі спортивних ігор	245
Котлярчук Г. Й. Формування в учнів основної і старшої школи пізнавального інтересу до природи за допомогою ТРВЗ-технології у процесі вивчення української літератури.....	251
Максимюк Л. П. До питання професійно-педагогічної культури вчителя.....	256
Мар'юсик І. В. Ігрова діяльність як засіб формування еколого-валеологічної культури молодших школярів	263
Михальчук Ю. Б. Естетичне світосприймання як соціально-педагогічна проблема	270
Паврозник В. Ю. Естетичне виховання дітей молодшого шкільного віку засобами мистецтва.....	275
Пироженко П. В. Гуманізація навчального процесу як складова реформи шкільної освіти в КНР	280
Пташук О. А. Естетична культура особистості як мета естетичного виховання: теоретичний аналіз	289
Стрілецька К. А. Казкотерапія як метод формування моральних якостей молодших школярів	295
Федорук О. М. Професійна підготовка документознавця в інформаційному середовищі як об'єкт педагогічного дослідження	303
Шелюк Г. В. Специфіка виховного процесу у початкових школах Св. Синоду (на матеріалах журналу «Церковно-приходская школа»)	308
Шидловський А. І. Змістовно-організаційні особливості технології формування професійної компетентності майбутніх учителів фізико-технологічного профілю.....	318

деятельности, причем учителя церковноприходских школ использовали широкий спектр форм, методов и средств воспитания учеников. Именно начальные школы Св. Синода были сердцевиной сохранения самобытных основ православия и народности в условиях реализации государственной политики русификации царской России русификации украинского населения в конце XIX – начале XX ст.

Ключевые слова: воспитательный процесс, начальные школы Св. Синода, журнал «Церковно-приходская школа», христианская мораль.

Abstract. The article in the magazine "The parish school" author disclosed the specifics of the educational process in primary schools St. Synod. The author found that education in these schools was carried out jointly by the church, school, family, community and was based on religious principles, human and national values. We proved that nurturing carried out primarily by the content of education, after-hour and after-school activities, teachers and parish schools have used a wide range of forms, methods and means of education of students. These primary schools St. Synod were the focus of conservation original foundations of Orthodoxy and nationalism in terms of implementing the state policy of tsarist Russia in the late XIX – early XX century.

Key words: educational process, primary schools St. Synod magazine "The parish school", Christian morality.

Стаття надійшла до редакції 17.05.2016

А. І. Шидловський

ЗМІСТОВНО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. У статті уточнено сутність поняття «особливості технології» професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю. Здійснено системне вивчення феномена професійної компетентності, визначено і описано його структуру. Проаналізовано технології формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю в сучасному світі. Описано програму, розроблену на основі проектно-модульної форми організації освітнього простору. Розкрито головні напрями розвитку професійної компетентності студентів.

Ключові слова: майбутні вчителі, професійна компетентність, технології, професійна діяльність, академічна успішність, соціальні зв'язки, самостійна робота.

Постановка проблеми. Основний зміст проблемної ситуації для майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю складає інтенсивний розвиток мотиваційної організації особистості, пов'язаний не тільки з

реальним включенням в нову систему соціальних зв'язків і відносин, особистісним засвоєнням світу професійної діяльності, але і з необхідністю суміщення різних форм діяльності, характерних для дорослої людини. Інша психолого-педагогічна проблема першокурсників – стан академічної успішності. Найчастіше студенти потрапляють у пастку неправильних установок в організації самостійної навчальної роботи, уявної безконтрольності навчального процесу і пов'язаних з ними вимог дотримання навчальної дисципліни. Першокурсники – колишні школярі, вони ще недостатньо знають свої індивідуально-психологічні, у тому числі інтелектуальні можливості, відчувають невпевненість у собі у зв'язку з труднощами в навчальній діяльності, в спілкуванні. Тому в період навчання на 1–2 курсі студент розв'язує проблемну ситуацію, пов'язану з адекватною адаптацією до умов навчання, з формуванням основ професійних знань [8, с. 26], з поступовим відділенням від родини і «вростанням» у суспільство та культуру [6, с. 415].

Для студентів третього курсу характерні сумніви щодо майбутньої професійної діяльності, переживання, пов'язані з усвідомленням відповідальності за свій професійний вибір і подальший професійний шлях, прагнення намітити реальні шляхи самовираження в професії [2, с. 178].

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Останнім часом проблема особливостей технології професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю перебуває в центрі уваги дослідників. Цей факт є визнанням того, що професійна компетентність відіграє провідну роль у педагогічній діяльності.

Питаннями педагогічної компетентності займалися такі дослідники, як В. Адольф, Ю. Варданян, Е. Зеєр, І. Зязюн, І. Колесникова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Л. Мітіна, Е. Рогов, Є. Сахарчук, В. Сериков, В. Синенко, А. Щербаков та ін.

У процесі опрацювання наукових досліджень із зазначеної проблеми, ми виявили, що автори розглядають професійну компетентність: як сукупність професійних властивостей (Л. Анциферова); як ступінь сформованості суспільно-практичного досвіду суб'єкта (Ю. Ємельянов); як професійну самоосвіту (А. Маркова); як стійку здатність до діяльності зі «знанням справи» (В. Огарьов); як здатність до актуального виконання діяльності (М. Чошанов). Загалом науковий аналіз проблеми професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю дозволяє представити її як багатоаспектну. Зазначимо, що дослідники уявляють професійну компетентність: як високий рівень володіння знаннями, вміннями й навичками (В. Безрукова, О. Дубасенюк, О. Шахматова та ін.); як реалізацію потреб фахівця, як вирішення завдань професійної діяльності (С. Дружилов, С. Каплун, І. Климкович, С. Молчанов, В. Ягупов та ін.); як особистісну характеристику, властивість особистості, особистісне новоутворення (Л. Анциферова, Д. Завалишина, Є. Рибалко, О. Сімен-Сіверська, Н. Яковлева та ін.); як психічний стан особистості (А. Маркова,

Н. Яковлева та ін.); як готовність особистості до здійснення професійної діяльності (Р. Ваврик, М. Варій, В. Косарєв, Н. Лобанова та ін.) [1; 2].

Сучасний стан проблеми характеризується різнобічністю охоплення багатьох питань та неоднозначністю їх трактування і має комплексний характер. Це пояснюється тим, що ця проблема знаходиться на перетині актуальних напрямів педагогіки, психології, філософії та соціології.

Виділення невіршених частин загальної проблеми та формування цілей статті.

1. Розглянути поняття технології професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю.

2. Викласти наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Метою статті є здійснення комплексного теоретико-методологічного аналізу сутності поняття технології формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю в сучасному світі.

Виклад основного матеріалу досліджень. В основу технології покладена ідея розвитку професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю з урахуванням соціальної ситуації студентів та їх вікових особливостей. Методологічним підґрунтям побудови системи впливу виступили:

- системно-структурний підхід, який враховує складний системний характер феномена професійної компетентності особистості, є підґрунтям застосування інших використаних підходів та припускає організацію простору впливу відповідно до теоретичних побудов процесів формування професійної компетентності майбутніх вчителів в умовах професійного навчання: комплексний та послідовний характер формувального та розвивального впливу, представленого трьома взаємопов'язаними між собою етапами: набуття професійних компетенцій, розвитку особистісних якостей та формування системоутворювальних характеристик;

- діяльнісний підхід, який реалізується у включенні студентів у різні види діяльності, надання усім видам діяльності в процесі професійної підготовки соціально-психологічної спрямованості;

- цілісний підхід до формування мотиваційної готовності студента до діяльності, сутність якого полягає в тому, що предметом вивчення соціального педагога і психолога виступає особистість студента та його діяльність як реальний і цілісний процес;

- диференційований та особистісно-зорієнтований підходи, що реалізуються на основі результатів психологічного діагностування особливостей розвитку особистості студента впровадженням спеціальних технологій навчання та взаємодії.

Особливістю розробленої нами програми є проектно-модульна форма організації освітнього простору. Програма формувального експерименту звернена до джерел активності студента, його образу «Я», цілісність якого є результатом набуття особистого професійного досвіду. Її завданням є організація спрямованого психологічного впливу на засадах стимулюючої самооцінки, самоосвіти і самореалізації особистості, що

забезпечують подальше повноцінне включення в соціум особистості, здатної перетворювати конструктивно, свідомо і себе, і довкілля.

Проектно-модульна організація, об'єднуючи різномасштабні розвивальні потоки соціального середовища, сприяє розвитку компетентності особистості з урахуванням її індивідуальних можливостей та соціальної ситуації цього розвитку. До змісту програми входять складові, які охоплюють, по-перше, проблему розвитку компетентної особистості, по-друге, проблему її соціалізації.

Головною метою програми є послідовний розвиток складових професійної компетентності в її різних проявах, багатогранність і різноплановість знань, необхідних для становлення особистості як творця і проектувальника власного майбутнього.

Основні засоби діяльності, використані у програмі:

- організація збагаченого енерго-інформаційного простору – предметного, соціокультурного, освітнього. Він виступає провідним фактором формування ціннісно-сміислової свідомості студента, його духовної субстанції;

- організація різноманітних видів діяльності як умови самореалізації кожного (можливість вільного вибору) – соціально-комунікативної, громадсько-корисної, дозвілєво-ігрової, оздоровчої тощо;

- організація продуктивного спілкування у малій соціальній групі є важливим фактором соціального розвитку студента, умовою його самоствердження, формування адекватної самооцінки, впевненості в собі, розвитку «Я»-концепції;

- стимулювання духовно-катарсичної вчинкової активності, яка сприяє розвитку здатності робити власний автономний вибір дії, діяльності, вчинку;

- психолого-педагогічна підтримка у вирішенні проблем студентами, допомога їм стати суб'єктами власної активності: пізнавати себе (самопізнання); оцінювати себе (самооцінка); бачити світ таким, яким його бачать інші (пізнання світу); визначити своє життєве кредо, мету життя (цілерозуміння); скласти свою професійну програму (самопрограмування); провести самоаналіз (рефлексія), як планувати, організувати свою діяльність для досягнення поставлених цілей.

Визначено такі головні напрями розвитку професійної компетентності студентів:

1. *Особистісний напрям.* Це становлення особистості у сфері її внутрішніх самовирішень і відносин. У цьому просторі відбувається формування ставлення до себе, розгортається внутрішній діалог із собою, виникають механізми самокерованої поведінки і творчої діяльності.

2. *Міжособистісний напрям.* Це сфера становлення й розвитку умінь і навичок особистості, які забезпечують їй можливість взаємодії з «іншими» через взаємини «Я-Ти», освоєння базових алгоритмів соціальної взаємодії та поведінки, формування мистецтва поведінки в конфліктних та складних ситуаціях, умінь передбачити міжособистісні конфлікти.

3. *Соціально-груповий напрям.* Це сфера взаємин «Я-Ми», у межах

якої особистість має оволодіти базовими передумовами майбутньої інкорпорації у множину різноманітних за характером і масштабами соціальних груп.

4. *Професійний напрям.* Це формування передумов поступового входження студентів до царини професійних відносин. Змістом напрямку є самовизначення та самореалізація особистості як професіонала. Насамперед, розв'язується завдання створення базових підвалин майбутньої професійної діяльності у сфері професій.

Однією із загальних умов побудови комплексної технології виступило вивчення особистості з врахуванням вікових, психологічних та індивідуально-типологічних особливостей. До конкретних психолого-педагогічних умов формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю відносяться:

1. Актуалізація усвідомлення значущості професійної компетентності особистості в процесі вибору професії, що підсилює мотивацію особистісного зростання та самоактуалізації.

2. Розвиток рефлексії та самосвідомості як підґрунтя:

- опанування навичок самокерування, самопевненості, самоставлення, що призводять до формування самоповаги особистості юнацького віку;

- активації адекватності оцінки власних здібностей, що сприяє очікуванню успіху в різних сферах професійної діяльності;

- актуалізації здатності до планування діяльності, що визначає стійкість та наполегливість у досягненні мети;

- забезпечення інтеграції оцінки позитивних і негативних сторін власної особистості з домінуванням позитивного переживання.

3. Сприяння використанню конструктивних копінг-стратегій у складних ситуаціях шляхом підсилення емоційної стійкості та здатності виявляти активність у вирішенні проблеми.

4. Регуляція міжособистісних стосунків шляхом підсилення соціальної компетентності особистості юнацького віку, що сприяє впевненості у встановленні та підтримці соціальних контактів.

5. Стимуляція прагнення до стійкого переживання успішності у соціальних взаєминах, що зумовлює зростання соціально-психологічної адаптації юнаків.

6. Спрямування системи цінностей та ціннісних орієнтацій на цінності загальнолюдські, гуманістичні, духовні як підґрунтя розвитку особистої, професійної та громадянської відповідальності, особистісної зрілості.

7. Підсилення мотивації отримання нових знань, умінь та навичок, що сприяє особистісно-зорієнтованому навчанню студентів та їх професійній підготовці.

Отже, мета полягала у підвищенні рівня професійної компетентності респондентів шляхом цілеспрямованого впливу на її структурні компоненти на підставі забезпечення описаних вище психолого-педагогічних умов засобами сучасних інноваційних психолого-педагогічних методів.

Як провідна форма проектної діяльності була обрана взаємодія у малих групах. Вибір групової форми роботи зумовлювався кількома чинниками, а саме:

- організаційними особливостями використання методів проекту та психологічного тренінгу;
- особливостями співпраці партнерів-одногрупників, що віддзеркалюють зовнішній світ і надають реалістичності штучно створеним стосункам; можливістю отримання зворотного зв'язку та підтримки від членів групи зі схожими проблемами та досвідом;
- дружньої атмосферою групи, в якій можна засвоїти нові навички, опанувати вміння підвищувати здатність до ефективності у різних сферах життя;
- умовами групової форми роботи, які спонукають особистість до самооцінки власної компетентності, самодослідження, що дозволяє ідентифікувати себе з іншими учасниками і використовувати результати цього спостереження під час оцінки власних думок, емоцій, вчинків;
- колективною відповідальністю за результати виконання проекту тощо.

Висновки і перспективи подальших розвідок: Відповідно до обраної стратегії реалізація технології формування професійної компетентності майбутніх вчителів фізико-технологічного профілю передбачала комплексний та послідовний характер проведення формувального та розвивального впливу, представленого трьома взаємопов'язаними між собою етапами. Кожен з етапів буде мати відповідну до його змісту модульну організацію. Кожен етап буде складатися із лекційного, тренінгового та проектного модулів. Зміст, обсяг та тематика модулів змінюватиметься відповідно до мети кожного з етапів.

Список використаних джерел:

1. Майборода Т. А. Основные подходы к определению содержания профессиональной компетентности в психологических исследованиях / Т. А. Майборода, Л. С. Мовсесян // Материалы научно-технической конференции по итогам работы профессорско-преподавательского состава СевКавГТУ за 2007 год. – Т. 1. Естественные и точные науки. Технические и прикладные науки. – Ставрополь : СевКавГТУ, 2008. – 236 с.
2. Психологическое обеспечение учеб.-восп. процесса в вузе / под ред. Н. Н. Обозова, Н. С. Копейной. – Л. : Изд-во ЛГУ. – 1985. – 178 с.
3. Сисоева С. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів // Неперервна проф. освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип. 1(5). – С. 73–79.
4. Хазратова Н. В. Тренінг адаптації першокурсників до умов навчання у вищому закладі освіти (включення до соціально-психологічного простору організації) / Н. В. Хазратова // Практ. психологія та соц. робота. – 2000. – № 5. – С. 27–31.
5. Шукевич Ю. Формування компетентності ліцеїстів: стратегія і тактика /

- Ю. Шукевич // Дир. шк., ліцею, гімназії. – 2001. – № 5–6. – С. 80–83.
6. Эриксон Э. Детство и общество / Э. Эриксон. – СПб., 1999. – 415 с.
 7. Якобсон П. М. Психологические компоненты и критерии становления зрелой личности / П. М. Якобсон // Психологический ж-л. – 1981. – Т. 2., № 4. – С. 141–149.
 8. Яницкий М. С. Основные психологические механизмы адаптации студентов к учебной деятельности : автореф. дис. ... канд. психолог. наук / М. С. Яницкий. – Иркутск, 1995. – 26 с.

REFERENCES TRANSLATED AND TRANSLITERATED

1. Maiboroda T. A. Osnovnye podkhody k opredeleniyu soderzhaniya professionalnoi kompetentnosti v psikhologicheskikh issledovaniyakh [The main approaches to the definition of the content of professional competence in psychological research] / T.A. Maiboroda, L.S. Movsesian // Materialy nauchno-tekhnycheskoi konferentsyy po itogam raboty professorsko-prepodavatel'skogo sostava SevKavHTU za 2007 god. – T. 1. Estestvennye i tochnye nauki. Tekhnycheskie y prikladnye nauky – Stavropol : SevKavHTU, 2008. – 236 s. (in Russian)
2. Psikhologicheskoe obespechenie uchebno-vospitatel'nogo protsessa v vuze [Psychological support of studies process at the University] / pod red. N. N. Obozova, N. S. Kopeinoi. – L. : Yzd-vo LHU. – 1985. – 178 s. (in Russian)
3. Sysoieva S. Osobystisno orientovani pedahohichni tekhnolohii: metod proektiv [The personality oriented pedagogical technologies: project method] // Neperervna prof. osvita: teoriia i praktyka. – 2002. – Vyp. 1(5). – S. 73–79. (in Ukrainian)
4. Khazratova N. V. Treninh adaptatsii pershokursnykiv do umov navchannia u vyshchomu zakladi osvity (vkluchennia do sotsialno-psikhologichnoho prostoru orhanizatsii) [The training of adaptation the first grade students to studying conditions in higher education institution (including in socio-psychological space of organization)] / N. V. Khazratova // Prakt. psikholohiia ta sots. robota. – 2000. – № 5. – S. 27–31. (in Ukrainian)
5. Shukevych Yu. Formuvannia kompetentnosti litseistiv: stratehiia i taktyka [Competence formation of pupils of lyceums : strategy and tactics] / Yu. Shukevych // Dyr. shk., litseiu, himnazii. – 2001. – №5–6. – S. 80–83. (in Ukrainian)
6. Erikson E. Detstvo i obshchestvo [Childhood and society] / E. Erikson. – SPb., 1999. – 415 s. (in Russian)
7. Yakobson P. M. Psikhologicheskyye komponenty i kriterii stanovleniya zreloi lichnosti [Psychological components and criteria of formation of a mature personality] / P. M. Yakobson // Psikhologicheskyy zh-l. – 1981. – T. 2., № 4. – S. 141–149 (in Russian)
8. Yanytskyi M. S. Osnovnye psikhologicheskyye mekhanyzy adaptatsyy studentov k uchebnoi deiatelnosti : avtoref. dis. ... kand. psikholog. nauk [The basic psychological mechanisms of adaptation of students to educational activity : Avtoref. dis. cand. psychologist. sciences] / M. S. Yanytskyi. – Yrkutsk, 1995. – 26 s. (in Russian)

Аннотация. В статье уточнена сущность понятия «особенности технологии» профессиональной компетентности будущих учителей физико-технологического профиля. Осуществлено системное изучение феномена профессиональной компетентности, определена и описана его структура. Проанализированы технологии формирования профессиональной компетентности будущих учителей физико-технологического профиля в современном мире. Описана программа, разработанная нами на основе проектно-модульной формы организации образовательного пространства. Раскрыты главные направления развития профессиональной компетентности студентов.

Ключевые слова: будущие учителя, профессиональная компетентность, технологии, профессиональная деятельность, академическая успеваемость, социальные связи, самостоятельная работа.

Abstract. In the article the essence of the concept of «technology features» professional competence of teachers of physical-technological profile. The systematic study of the phenomenon of professional competence. Defined and described its structure. We analyzed the technology formation of the professional competence of future teachers of physical-technological profile in the modern world. The developed by us based on design-modular forms of organization of educational space program. Revealed the main directions of development of professional competence of students. The article deals with conditions of construction of complex technology development of the personality, taking into account age, psychological and individual-typological features.

Key words: future teachers, professional competence, technology, professional activities, academic performance, social relationships, self-study.

Стаття надішла до редакції 16.05.2016

Наукове видання

ІННОВАТИКА У ВИХОВАННІ
Збірник наукових праць

Випуск 3

Упорядники:
проф. **Петренко О.Б.**, доц. **Ціпан Т.С.**

Науково-бібліографічне редагування:
наукова бібліотека РДГУ

Підписано до друку 26.05.2016 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 22,7. Замовлення №191/1. Наклад 300

Віддруковано засобами різнографічного друку
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету
33027, Рівне, вул. С.Бандери, 12; тел.: 0-362-26-48-83

I – 66 **Інноватика у вихованні** : зб. наук. пр. Вип. 3 / упоряд.
О. Б. Петренко ; ред. кол. : О. Б. Петренко, Н. М. Гринькова,
Т. С. Ціпан та ін. – Рівне : РДГУ, 2016. – 327 с.

УДК 37 : 005.591.6
ББК 74.200

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016